

/SZTAB GENERALNY/

Bw/4 Nr.17884/II.

REFERAT INFORMACYJNY

z dnia 2- grudnia 1919 roku.

B U Ł G A R J A.Podpisanie traktatu pokojowego.

Dnia 27.XI.b.r. premier bułgarski Stambuliński podpisał w imieniu Bułgarii w Neuilly traktat pokojowy, protokół egzekucyjny, porokół pozwalający Syberji i Rumunii podpisanie powyższego traktatu z opóźnieniem 8 dni i traktat o wolności emigracji między Grecją i Bułgarią. Rumunja i Serbja podpisały ten traktat po uprzednim podpisaniu traktatu z Austrią w St.Germain. Główne klauzule tego traktatu są: Ewakuacja Tracji przez bułgarów opuszczenie części terytorjum na północo-wschodniej granicy Serbji i oddanie rejonu Strumitzy, zmniejszenie armji do 20.000 ludzi i zapłacenie 2 miliardów 250 milionów tytułem odszkodowań.

Ewakuacja Tracji / z prasy rumuńskiej /.

Jako rezultat akcji rządu bułgarskiego, urzędnicy bułgarscy z Tracji pozostali na swych stanowiskach. W Xanthie 7/ wobec nadejścia wojsk greckich prawie cała ludność bułgarska, licząca przeszło 9.000 ludzi i część urzędników opuściła miasto. Rada ministrów bułgarskich wyasygnowała 1 milion lewów na tymczasowy fundusz dla uciekinierów w Plovdiv, T - Pazardjik, Sliven, Stara Zagora, Harmanly, Baskowo, Kardjali i Stanimaka. Koszary i wolne mieszkania zarezerwowano tam dla uciekinierów.

Sytuacja wewnętrzna.

Ze źródeł rumuńskich donoszą, że Sobranie wypowiedziało się i przeprowadziło wniosek przeciwko podpisaniu traktatu pokojowego dotyczącego ewakuacji Tracji i rejonu Strumitzy. Tymczasem ewakuacja tych terytorjów postępuje bez incydentów.

W Bułgarii szerzy się agitacja charakteru militarystycznego i rewolucyjnego i taczają szerokie koła. Stowarzyszenie naturalnie konspiracyjne tworzą się wszędzie; również powstają organizacje wojskowe na model pruski, dla zapewnienia Bułgarii wielkości nie przepisanej przez traktat pokojowy, lecz odpowiadający ilości mieszkańców. Odbijają się wszędzie zebrania patriotyczne i odbywa się w bardzo szerokim zakresie propaganda. Na tych zebraniach wspominają się wciąż o nieszczęśliwej ojczyźnie, o niesprawiedliwości wrogów, o niewinności narodu bułgarskiego. Ekscytuje się ciągle sentymenty szowinistyczne mas. Do tego dodać należy że wielkie składy amunicji zostały ukryte, ażeby nie wydać ich koalicji. Większość żołnierzy zdemobilizowanych zachowała swą broń. Cel tej akcji jest widoczny. W Sofji imaginują sobie możliwość sojuszu tych wszystkich, którzy zostali pozbawieni terytorjum na rzecz Serbji, Grecji lub Rumunii. Rząd bułgarski na posiedzeniu Sobranja zakomunikował, że ma nadzieję, iż Rumunja sceduje niektóre terytoria Bułgarii, zważywszy na szczerą chęć Bułgarii ku przyjaznemu współżyciu z Rumunją. Bułgaria ma zamiar skoordynować swoje zamiary względem Dobruży z intencjami mniej lub więcej tajnymi, które egzystują w świecie zainteresowanym Transylwanją i Besarabją. Lecz Bułgarii chodzi nie tylko o odebranie terytorjów przasnanych Rumunii lecz w danej chwili wróci się również przeciwko Grecji i Serbji. Ze źródeł serbskich donoszą, że rząd bułgarski popierając wszędzie agitację za niepodpisaniem traktatu pokojowego, na granicy serbskiej rozdaje broń pomiędzy ludnością, by ewentualnie zbrojnie wystąpić przeciw wykonaniu tego traktatu. Usbrojone bandy przekroczyły granicę serbską, celem propagandy w Macedonji. W obszarach które Bułgaria ma odstąpić państwu SHS rozwijają bułgarszy silną agitację i znęcają się nad ludnością serbską. Prasa bułgarska

donosi, że bułgarzy mają wielką nadzieję zbliżenia się z Denikinem który podobno chce przyjąć do armii rosyjskiej oficerów bułgarskich. Mówią nawet o tajnym układzie z Denikinem / wiadomość tą należy przyjąć z rezerwą /.

T U R C J A

Sytuacja w Turcji. / na podstawie prasy francuskiej/.

Ostatnie wiadomości z Konstantynopola nie pozostawiają miejsca wątpliwości, co do polityki nowego gabinetu, który jest w zupełnej zgodzie z rewolucyjnym rządem w Anatolji. W samej rzeczy Mustafa Kemal pasza i nowy Wielki Węzیر pozostają w porozumieniu i mają jeden punkt widzenia. Rząd też zobowiązał się również wobec Mustafy Kemal paszy nie czynić żadnych postanowień co do losu Turcji przed zwołaniem Parlamentu.

Aspiracje tureckie.

Ahmed Riza Pasza, były prezydent parlamentu i senatu tureckiego, w swoim przejeździe przez Rzym, złożył następujące oświadczenie korespondentowi "Matin": Turcja nie wie dotąd nic o swoim losie. Niepewność ta paraliżuje wszelką akcję. Zbytecznym byłoby dodawać, że rząd i większość narodu popiera stanowisko Mustafy Kemal paszy, a ten ostatni żąda: zwierzchnictwa tureckiego na terenach o większości tureckiej, rządu narodowego i natychmiastowego zwołania parlamentu. "amy nadzieję, że aljanci przychylią się do tego naszego programu. Co do kwestji arabskiej to przynajmniej im prawo na samorządzenie się tam, gdzie oni posiadają większość. W sprawie Syrii sądzę, że aljantom przedstawia się sposobność przyjacielskiego porozumienia się z Emirem Faycalem w przeciwnym razie przewiduje poważne trudności. Również oświadczył że zaznaczył przedstawicielom Aljantów w Konstantynopolu, że mają możność porozumienia się z Mustafem Kemalem.

Amnestja w Turcji.

Przedstawiciele Mustafy Kemal paszy wyjednali u rządu udzielenia amnestji dla nawet najbardziej skompromitowanych członków partji młodotureckiej. Turcja jednak bojąc się efektu, któryby taką amnestją w państwach europejskich wywołał, zachowała całą sprawę w tajemnicy. W rzeczywistości wypuszczono kilkunastu członków partji młodotureckiej, pomiędzy którymi także Seifin Beja, byłego szefa wydziału informacyjnego tureckiego sztabu generalnego autora sławnych rozkazów, które wywołały rzeź ormian i prześladowanie chrześcijan.

Revolta Mustafy Kemala Paszy.

Adżjanopol ma być w rękach partyzanów Mustafy Kemal Paszy. Ze Smyrny donoszą, że tysiące uciekinierów przybywa do zony okupowanej przez Greków. Oświadczają oni, że bandy tureckie dowodzone przez byłych oficerów armji, rabują i palą wszystkie miejscowości chrześcijańskie. Rewolta dyrygowana przez Mustafę Kemala Paszę zyskuje ciągle zwolenników. Wszystkie wewnętrzne prowincje uznają dzisiaj jego władzę, a on działa w ścisłym porozumieniu ze znanym Enver Bejem, znajdującym się obecnie w Arzerumie.

Przesilenie w Turcji.

Obecna sytuacja jaka wytworzyła się w Turcji należy uważać jako bardzo poważną. Konflikt pomiędzy sułtanem a młodoturkami doszedł do punktu kulminacyjnego. Komitety "Jedność i Postęp" popierane przez Wielkiego Węzیرa, noszą się podobno z zamiarem dekonizowania sułtana. Armja pod wodzą Kemal Paszy bierze żywy udział w konflikcie i stoi całkowicie po stronie młodoturków. Nie jest wykluczone, że Antente'a wysła do Turcji okręty wojenne i wojsko. Młodoturcy powiadają, że nigdy nie dopuszczą do wejścia w życie traktatu pokojowego.

Sprawy przynależności Konstantynopola.

Wznowienie ku któremu przychyliła się koalicja dąży do utrzymania -urcji wraz z Konstantynopolem, pod kontrolą Komisji państw europejskich. przez stworzenie tej komisji będącą państwa zainteresowane w Azji i w wolnej nawigacji po Czarnym Morzu mogły bronić swoich interesów.

Okupacja francuska w Azji Mniejszej.

Wojsko francuskie zajęło główne ośrodki w prowincji Aleppo w Azji Mniejszej, oraz ujęły w swoje ręce zarząd odcinka kolei Bagdadzkiej przechodzącej w strefie okupacji francuskiej.

W E G E R Y

Evakuacja Seghedinu.

Prasa węgierska donosi, że wojska francuskie mają niebawem ewakuować Seghedin, który zostanie zajęty przez wojska generała Horthy.

Nowy gabinet węgierski.

Nowy gabinet węgierski, którego premierem jest Huszar przedstawia się jak następuje: sprawy wewnętrzne - Edmund Beniczky, sprawy zagraniczne - hr. Somsich, Ministerjum Wojsny - Friedrich, Skarb - baron Fryderyk Koranyi, Oświata - Sessan Haller, Sędownictwo - Stefan Perczy, Handel - Heinrich, Rolnictwo - Juliusz Rubinek, Prasa - Aroel Peyer, Aprowizacja - Stefan Szabó, Sprawy mniejszości narodowej - Bleyer, Ochrona robotników - Juliusz Peyer. Z ramienia socjalnych demokratów wszedł do gabinetu Juliusz Payer, oraz jako sekretarz stanu w Ministerstwie Handlu Franciszek Wiskocz. Pierwsze posiedzenie nowego rządu narodowego odbyło się dn. 21.XI. na którym członkowie gabinetu złożyli przysięgę na ręce prezydenta ministrów. Po posiedzeniu premier udał się do Sir Clarka i zawiadomił urzędowo o ukonstytuowaniu się gabinetu. Sir Clark przyjął to do wiadomości i wręczył Huszarowi notę, przyczem oświadczył, że ze względu na to, że rząd na którego czele stoi Huszar składa się z przedstawicieli wszystkich większych stronnictw, zawiadania imieniem Entente, że Rada Najwyższa uznaje ten rząd jako prowizoryczny i gotowa jest pertraktować z nim aż do czasu, gdy wybory i zgromadzenie narodowe, które wyjdzie z tych wyborów, utworzy taki rząd, który będzie wyrazem całego narodu.

Wybory do zgromadzenia narodowego.

Depesze donoszą, że węgierski dziennik urzędowy opublikował rozporządzenie, na mocy którego wybory do zgromadzenia narodowego odbędą się dopiero 25-stycznia 1920 r. a nie 21-grudnia 1919, jak pierwotnie ogłoszane.

Fromowanie się oszusa między Węgrami, Rumunją i Ukrainą.

Z włoskich źródeł donoszą, że w Budapeszcie pracują nad sojuszem między Węgrami, Rumunją i Ukrainą. Ukraińska gazeta Wolja twierdzi, że Włosi bardzo popierają tą myśl.

Stosunek Węgier do Jugosławii.

Prasa węgierska donosi, że Węgry i Jugosławia zawarły między sobą konwencję ekonomiczną. Stosunki dyplomatyczne między temi państwami mają być wkrótce ustalone. Podobno nastąpiły już odpowiednie mianowania.

Straty wyrządzone przez Beli Kuhna.

Prasa węgierska donosi, że prezydent ministrów przyjmując polityków oświadczył wobec nich, że panowanie bolszewickie ko-

kosztowało Węgry 18 miliardów koron.

Przemysł w Siedmiogrodzie a Anglicy.

Depesza z Nauen donosi, że angielskie sfery finansowe pertraktują w sprawie nabycia dużych przedsiębiorstw przemysłowych w Siedmiogrodzie. Wielka fabryka sody jak również i dwie garbarnie już są w ręku Anglików.

Zamiary Węgrów względem Słowaczyny.

Prasa czeska donosi, że armja generała Horthy'ego liczy przeszło 40.000 dobrze uzbrojonego żołnierza, a z Niemieckiej Austrii nadchodzą dla niej do Budapesztu pociągi z bronią i ciężką artylerją.

Armja Horthy'ego ma obsadzić wkrótce linje demarkacyjną w Słowaczynie i Siedmiogrodzie. Horthy nie taj się z tym, że zamierza w niespodziewanym wypadzie obsadzić Słowacznę i Ruś Karpacką. Na Słowaczynie agenci węgierscy wciąż rozwijają szeroką agitację w tym kierunku. Węgry według prasy czeskiej już po raz drugi planują inwazję na Słowacznę, co przedstawia ogromne niebezpieczeństwo dla Rzeczypospolitej Czeskiej.

W Ł O C H Y

Reorganizacja armji włoskiej.

Prasa włoska donosi o ogłoszeniu dekretu królewskiego na mocy którego ma być zreorganizowana armja włoska. Wszyscy włosi będą zobowiązani do służby wojskowej na przeciąg roku lub ośmiu miesięcy.

Sprawa Fiume /na podstawie prasy rumuńskiej, włoskiej i SHS./

W Fiume został podpisany przez licznych przywódców politycznych przemysłowców, finansistów, mieszkańców Fiume i bardzo wielu Włochów z poza Fiume następujący plan zaakceptowany przez D'A-Annunzia.

1. Na zasadzie plebiscytu z dnia 10. marca 1918 r. w mieście Fiume, port ten, stacja jakoteż i terytorjum przylegające, będą zaanektowane przez Włochy, tak aby stanowić z Włochami jedną nierozdzielalną całość.

2. Z powodu ważności portów w Fiume dla narodów znajdujących się po za tą miejscowością, a mianowicie dla Kroatji, Węgier, Austrii, Czecho-Słowacji i Rumunii, miasto port, konstrukcje portowe, rzeszy celne, stacje kolei żelaznych razem będą przedstawiały wolne terytorjum.

3. Pod wolnem terytorjum rozumie się wolność handlu, przemysłu nawigacji dla wszystkich cudzoziemców urodzonych w kraju bez dodatkowego cła z prawem używalności terytorjum, portu i stacji kolejowej w Fiume.

4. Do eksploatacji portu w Fiume, będą mieli prawo wszyscy handlowcy bez paszportów z ich własnymi statkami, jakoteż i z wynajętymi z prawem ładowania i wyładowywania towarów.

5. Wszystkie te ulgi będą się tyczyły tak mieszkańców tego kraju jak i cudzoziemców.

6. Specjalna opieka będzie roztoczona tak nad osobami jakoteż i towarami zagranicznymi za tą samą opłatą co i dla mieszkańców tego kraju.

7. Na razie wojny wszystkie budynki handlowe, należące do cudzoziemców będą zaksekwestrowane bez rekompensaty.

8. Wszystkie terytorja, które w przyszłości ewentualnie będą dołączone do Fiumeńskiego węzła kolejowego, będą podlegały tym samym warunkom.

9. Cała marynarka handlowa zapisana w danej chwili w porcie Fiume, zostaje przeniesiona do tego portu.

Prasa włoska ogłasza wynurzenia D'Annunzia, który uważa że możliwym jest tylko jedno rozwiązanie, a mianowicie zrzeczenie się przez rząd włoski mandatu, otrzymanego w sprawie stanu legalnego w Fiume i przekazania go z powrotem konferencji pokojowej ponieważ Włochy nie mogą wykonać tego mandatu bez przelewu krwi

bratniej i sporowokowanie wojny domowej. Gdyby Entente'a tego mandatu nie przyjął, rząd w Fiume musiałby sam wziąć odpowiedzialność za zachowanie się wobec konferencji i świata. Prasa włoska jest tego zdania, że przy obecnym stanie rzeczy, powinien ktoś w sposób przyjacielski pośredniczyć między Włochami a Jugosławią. Tym dośladcą Słowian Południowych powinna być Francja. Ze źródeł Jugosłowiańskich komunikują, że blokada jugosłowiańska przeciw Fiumie została przeprowadzona. Pościagi dochodzą tylko do Fiumine i rozzerwano nawet tory, by wszelki ruch uniemożliwić. Według tychże źródeł d'Annunzio planuje zajęcie Spalato i innych części Dalmacji. Komunikat wydany dzisiaj głosi, że wszystkie te prowokacje ze strony d'Annunzia i jego adherentów, kt rych odwaga wzrosła od czasów blokady, wywołały swój efekt. Cała Dalmacja, której ludność Jugosłowiańska jest bardzo wzburzona, straciwszy nadzieję na sprawiedliwe rozwiązanie tej trudnej sprawy, Delegacja serbska zmuszona jest teraz zwrócić uwagę Najwyższej Rady na te nadzwyczaj niebezpieczna sytuacja i na możliwość konfliktu zbrojnego, który zdaje się być nieuniknionym. W razie gdyby Włosi przekroczyli linię demarkacyjną i zmuszona jest prosić o przedsięwzięcie natychmiastowych energicznych kroków dla zapobieżenia temu. Te same źródła serbskie komunikują, że od czasu pobytu d'Annunzia w Zarsie ludzie jego poddaj Jugosłowian rozmaitym prześladowaniom i dowodzą, że d'Annunzio kłkietuje Cuarnogórców obiecując im Cattaro o ile oni powstaną przeciwko Serbom. Tymczasem według ostatnich wiadomości Włosi opuścili Cattaro, gdzie państwo SHS ma swoją stację morską.

Prasa amerykańska donosi, że d'Annunzio proklamował Fiume wolnym portem. Dochodzą wieści, że między d'Annunziem a jego zwolennikami przyszło do rozłamu tak, że jego stanowisko jest bardzo zagrożone. d'Annunzio kazał rozwiązać radę gminną w Fiume, twierdząc, że rząd ma prawo rozwiązać radę gminną i kazać zarządzić nowe wybory. W Fiume zbiera się coraz więcej wojska włoskiego i między wojskiem d'Annunzia i wojskiem królewskim zupełna zgoda. Wojsko d'Annunzia powiększa się stale. W ostatnim czasie zgłosiło się kilkuset ochotników ze Zadaru. Sytuacja żywościowa w Fiume nie przedstawia się krytycznie, gdyż mimo blokady z Włoch przybywa dużo żywności. Przedstawiciele przemysłu, handlu, finansów i nawigacji w Fiume przesłali do przewodniczącego konferencji pokojowej memoriał udowadniający, że Liga Narodów nie będzie mogła zapewnić rozwoju portu Fiume. Niezbędnym jest, ażeby miasto, port, urzędy cłowe, morskie i stacje były połączone z Włochami. Opierają się na tem, że cała ludność miasta Fiume wyraziła już taką swoją wolę w plebiscycie z dnia 30.X.r.z.

Prasa berlińska donosi, że w Ankonie dokonano widu w rewizji domowych. Nawizje te mają łączność z pogłoskami, że d'Annunzio w porozumieniu z pewnem kołami wojskowemi w Anconie zamierzał wykonać zamach na port tamtejszy. Burmistrz Ancony wydał oświadczenie, że ludność cała za chowuje się lojalnie względem rządu. Prasa włoska donosi, że d'Annunzio w porozumieniu z gubernatorem Ciufellim poczynił wszelkie przygotowania do zamachu na Tryest. Depesza z Rzymu donosi, że dnia 13. listopada d'Annunzio wysłał swoje wojska na siedmiu okrętach pod dowództwem admirała Milo de Zadaru. Jednakże nie znalazłszy poparcia ze strony ludności powrócił do Fiume. Rząd włoski zakomunikował oficjalnie rządowi Jugosłowiańskiemu, że będzie sumiennie przestrzegał wykonania decyzji konferencji pokojowej w Paryżu i sprzeciwi się każdej próbie ze strony d'Annunzia wykonania ataku na Spalato.

Z dobrze poinformowanych kół waszyngtońskich donoszą, iż utrwała się tam przekonanie, że włoska Rada Koronna pod przewodnictwem Króla za kilka dni ogłosi anekcję Fiume.

Stosunki handlowe Włoch z obszarami Austrii i Niemiec, które obecnie wchodzą w skład Państwa Polskiego.

W sprawie stosunków handlowych Królestwa Włoskiego z obszarami Austrii i Niemiec, które obecnie wchodzą w skład państwa polskiego ukazał się dekret rządu włoskiego, którego paragraf 1 brzmi:

"W myśl dekretu namiestnikowskiego z dnia 28. listopada 1918 litera 1829 nie uważa się za kraje nieprzyjacielskie terytorjów należących dawniej do b.monarchji austro-węgierskiej i do Rzeszy Niemieckiej, które obecnie stanowią część nowego Państwa Polskiego. Również nie uważa się za nieprzyjaciół dawnych poddanych b.monarchji austro-węgierskiej i niemieckiej, których narodowość polska wynika

z zaświadczania wystawionego przez przedstawicielstwo wyżej wymienionego państwa we Włoszech i potwierdzonego przez władze polityczne i konsularne we Włoszech.

Ratyfikacja traktatu pokojowego.

Prasa włoska donosi, że traktat wersalski, ratyfikowany dekretem królewskim ma być jeszcze przedstawiony ponownie nowej izbie włoskiej do ratyfikacji. Przywódcy gru socjalistycznych podobno oświadczyli, że socjaliści głosować będą za odrzuceniem.

Skład nowej Izby włoskiej.

Prasa włoska donosi, że nowa Izba włoska składać się będzie ze 136 socjalistów, 81 katolików i 289 posłów stronnictwa centrum.

Zmiana w Ministerjum.

Prasa wiedeńska donosi, że Rada Ministrów Włoskich przyjęła dymisję Titttoniego ze stanowiska spraw ministra zagranicznych, które to stanowisko objął Dr. Victorio Scialoja. Dacamo, minister pomocy wojennej / de l'assistance militaire / i pensji wojennych i podsekretarz tego ministerjum Disaluzzie podali się do dymisji, jak również i Tedoli podsekretarz ministerjum dla spraw kolonialnych. Ministerjum pomocy wojennej jest zniesione i atrybucje jego są przekazane Ministerjum Skarbu. Dymisje wyżej wymienionych tutaj ministrów są motywowane że oni nie zostali wybrani podczas obecnych wyborów.

Sytuacja wynikła z obecnych wyborów.

Prasa francuska omawiając wyniki wyborów do parlamentu włoskiego oświadcza, że wobec odniesionego znacznego zwycięstwa partja socjalistyczna przechodzi do rangi partji rządowej. Również wyraża przypuszczenie, że stronnictwo konstytucyjne, które będą posiadały większość liczebną nie potrafią utworzyć zwartej większości rządowej. W następstwie tego rząd będzie zmuszony szukać poparcia katolickiego stronnictwa ludowego.

Podział ziemi.

Ministerstwo reformy agrarnej rozdzieliło już między ochotników z Wojewidine, którzy walczyli koło Salonik, większą ilość ziemi.

Nowy podatek.

We Włoszech wprowadzony będzie nadzwyczajny podatek postępowy od wszelkich spadków, wynoszący od 5 - 25%.

Nowa pożyczka we Włoszech.

Emisja nowej 5% pożyczki przymusowej według projektu ministra finansów będzie się dotyczyła wszystkich kapitałów od 20.000 lirów. Od kapitałów wynoszących 20.000 lirów obowiązkier będzie wnie sienie 5% kapitału, do 100000 lirów 10% do miliona 20% i 45% od itałów wynoszących przeszle 100 milionów. Od kapitałów zebranych lub iększonych podczas wojny również będzie stosowny przymus lecz w wyż szym stopniu. Kapitały cudzoziemców również będą obłożone pod atkiem. Minister finansów spodziewa się w ten sposób uzyskać pożyczkę sięgającą 20 miliardów lirów. Wryfikacja kapitałów będzie ukończoną w grudniu br. tak, że wpływ pożyczki rozpocząby się w początku 1920 roku.

O C E N A

B u l g a r j a .

Z wiadomości posiadanych o sytuacji w Bułgarii wynika, że Bułgaria ma zamiar imitować Niemcy i w danej chwili nie wypełnić klauzuli traktatu pokojowego. To co się dzieje obecnie częściowo wszędzie, a szczególnie w państwach bałkańskich i Piume, gdzie autorytet Rady Narodowej nie posiada dostatecznej powagi, daje Bułgarem tak jak i Niemcom aluzję i nadzieję możliwości ignorowania w danej chwili konferencji pokojowej, a z chwilą jej zlikwidowania Ligi Narodów. Niezbędne jest zatem z punktu widzenia interesów Bułgarskich, przygotowanie się na tę chwilę, kiedy w Europie nie będzie już dostatecznej siły militarnej do zmuszenia państw pokonanych do wykonania klauzuli traktatu pokojowego i przygotowanie na ten czas możliwie silnej armii, dla poparcia swoich zamiarów. Równoległe z tą agitacją i z temi wewnętrznymi przygotowaniem, uwidacznia się przygotowanie akcji dyplomatycznej państw przeciwkoalicyjnych do podniesienia sztandaru rewolucji przeciwko zwycięzcy. Nie byłoby nieoczekiwanem, gdyby wyszło na jaw, że oficerowie niemieccy, węgierscy i bułgarscy zakreślają pewien spólny plan akcji i nawet gdyby powyższe można uważać za luźną hipotezę, jest to możliwość z którą się liczyć poważnie trzeba, gdyż sytuacja obecna w Bułgarii tę możliwość nie wyklucza. "atem w razie wybuchu w Bułgarii akcji wojskowej antychmiał po wyjściu ostatnich wojsk francuskich, lub nawet w chwili gdy wojsk okupacyjne nie będą w dostatecznej ilości, by stłumić ewentualne wszelkie rozruchy, nasuwa się pytanie kto mógłby podjąć się interwencji w Bułgarii, ażeby nie stała się ona dla spraw pokoju Rosją w miniaturze, o tyle jednak poważną, ażeby mógł zagrozić ogólnemu pokojowi i stać się przyczyną nowego wybuchu pożaru europejskiego.

T u r c j a .

Kwestja turecka, którą zajęła się Rada Najwyższa od pierwszej chwili swego ukonstytuowania się nie znalazła dotąd w żadnej z licznych spraw definitywnych rozstrzygnięcia. Przyczyną tego nie-zdecydowania się, była nie tylko różnica w zapatrywaniach pomiędzy państwami, lecz metody któremi posługiwała się konferencja pokojowa w załatwieniu tej kwestji. W rzeczy samej Rada Najwyższa oddała główne zadanie w rozstrzygnięciu tej kwestji Stanom Zjednoczonym, które jak i w wielu innych kwestjach nie spieszą się z rozstrzygnięciem. Państwa europejskie zdecydowały się wreszcie same znaleźć rozwiązanie w tej sprawie. Sprawa Dardaneli widocznie nie znajduje rozwiązania w oddaniu jednemu państwu mandatu, gdyż przekonano się, że rywalizacja pomiędzy państwami w sprawie Turcji jest za wielką a różnorodność interesów wymaga wspólnej zgody. Rozchodzi się bowiem tutaj nie tylko o umiędzynarodowienie Dardaneli, lecz i całego kompleksu terytorjów i fortyfikacji, które trzeba administrować i bronić. Rozwiązanie ku któremu zdaje się przechylić państwa koalicyjne zdaje się być w utrzymaniu Turcji z Konstantynopolem, pod kontrolą komisji państw europejskich za pomocą której Francja, Anglja, Włochy, jak również i inne państwa zainteresowane w wolnej nawigacji na Czarnem Morzu będą mogły bronić swych interesów. W ten sposób zatrzymywanie się decyzji w Stanach Zjednoczonych, przyspieszyć może rozwiązanie sprawy tureckiej. Doktryna Monroe w tym wypadku zdaje się być aplikowaną na grunt europejski.

W e g r y .

Pod upadku rządów bolszewickich stosunki na Węgrzech uporządkowują się w szybkim tempie i jest nadzieja że dojdą one szybko do stanu normalnego, gdyż widoczna jest skoordynowana praca całego społeczeństwa, na co wskazuje skład gabinetu, do którego weszli przedstawiciele wszystkich odciałów politycznych do lewicy włącznie. Jest to dla przyszłego rozwoju Węgier

pierwszorzędnej wagi, gdyż są one obecnie w stanie wielkiego wyczerpania a to z powodu bardzo ujemnych dla kraju rządów Beli Kuhn'a i inwazji rumuńskiej, które przyprawiły Węgry o stratę 56 miliardów koron. Przemysł węgierski jest zagrożony przez aliantów, a zwłaszcza Anglików, którzy wykorzystując zły stan finansowy państwa zakupują wszelkie fabryki.

Co do polityki zagranicznej jest pewnikiem, że Węgry będą szukali sojuszników w Rumunii i Polsce, albowiem z Czechami dzieli ich kwestja Rusi przykarpackiej z której Węgry nie tylko nie zrezygnowali, lecz przeciwnie będą się starać za wszelką cenę ją odzyskać. Rumunja również ze swej strony dążyć będzie do przymierza z Węgrami, aby mieć zapewnione tyły w możliwym zatargu w sprawie Besarabji z odrestaurowaną Rosją, a zatem sojusz Węgier z Rumunją wygląda jako bardzo prawdopodobny. W koncepcji Rumunja - Węgry hake trzeci w związku silnie przez Rumunów popierana miała wejść Ukraina. Koncepcja ta z Ukrainą wobec rozbicia Petlury prawdopodobnie upadnie, a tem silnie zarysowuje się możliwość sojuszu polsko-rumuńsko-węgierskiego, trzech państw nie mających żadnych spornych kwestji, a przeciwnie wiele wspólnych interesów. Dla Polski uzyskanie bezporównanego połączenia z Węgrami jest sprawą pierwszorzędного znaczenia.

W ł o c h y .

Rozstrzygnięcia sprawy Fiume i Dalmacji nie posuwa się ani kroku naprzód w kierunku jej zlikwidowania, lecz przeciwnie ostatnia akcja d'Annunzia zajęcie przez niego Spalato i Zary wskazują na jego upór w tej sprawie i pewność siły na której się opiera i tego że większość narodu włoskiego jest po jego stronie. Sprawa ta może być źródłem nowej wojny europejskiej, gdyż dzisiaj nie widac by sprawy tą udało się rozstrzygnąć w Paryżu, lecz przeciwnie że zetknięcie się z d'Annunziem z Serbami, które jest prawie nieuniknione, może wywołać konflikt zbrojny między temi państwami a co zatem idzie i nie dające się prawie dzieć komplikacji. Z tego może skorzystać zwyciężony blok państw centralnych, aby w chwili gdy Koalicja nie będzie już rozporządzała nakazującą posłuch siłą militarną, ożreć bronić swych granic i rzucić z siebie przymus wykonania klauzuli traktatu pokojowego. Na tę ewentalność wskazuje zachowanie się tak Niemiec Bułgarji jakoteż i Węgier, którzy tylko fikcyjnie zastosowali się do rozkazu zmniejszenia swych armji do granic określonych przez traktat pokojowy, a w rzeczywistości utrzymują te armje pod rozmaitymi fikcyjnymi nazwami lub wprost w tajemnicy przez koalicję. Informacje otrzymane o agitacji antiserbskiej w Czarnogórze porównadzonej z inicjatywą d'Annunzia wskazują na to, że liczy się on z możliwością konfliktu zbrojnego z Serbami i w ten sposób chce ich osłabić.

Na zgodność odpisu: